

[Peter Larsen.]

forslaget kunne indskydes som førsteprioritet foran statslånet. Jeg mener, at behandlingen af disse ting hører hjemme i et udvalg. Uanset at forslaget var til behandling i kommissionen af 1957 og ikke opnåede flertal dér, og uanset at det heller ikke under udvalgsarbejdet siden eller i tinget har kunnet opnå flertal, synes jeg alligevel, at vi under hensyn til den nævnte udvikling skal tage spørgsmålet op igen for måske at finde frem til andre former for den fremtidige långivning.

Der er også en ting, der rent sagligt taler herfor, nemlig at det statsstøttede byggeri på mange andre områder er under afvikling, således at vor opgave må blive at tilstræbe en ligestilling, så vidt det er gør ligt, med skyldig hensyntagen til de specielle forhold, der her er tale om. Mon ikke det kan opnås uden nævneværdig store ændringer i den bestående lov om opførelse af arbejderboliger på landet eller i denne specielle udlånslov? Jeg er vel klar over, at vi i år er i samme situation som tidligere, at der næppe er megen tid til behandling af det foreliggende lovforslag, men det står for mig sådan, at i denne sag må tidsfaktoren alene ikke være den afgørende. Derfor vil jeg håbe, at vi i udvalget må kunne finde frem til en løsning, der er i pagt med den udvikling, vi er inde i, og til arbejdet på en sådan løsning vil jeg gerne tilsi ge venstres medvirken.

Juul Madsen: Loven om udlån til arbejderboliger på landet har vel navnlig før i tiden, da landarbejderne ikke havde den lønmæssige status, de har i dag, medvirket til, at den store gruppe af disse arbejdere kunne få egen bolig. Hensigten har vel været dels at løse et socialt problem, dels at fastholde kvalificeret arbejdskraft på landet. Om loven stadig i fuldt omfang har denne virkning, kan man måske sætte spørgsmålstegn ved. Boligmangelen på landet er ikke det store problem i dag, mange steder tværtimod, og den omstændighed, at en landarbejder har bygget efter denne lov, sikrer heller ikke altid, at han forbliver ved landbruget. Dette skaber igen andre problemer, problemer med at finde kvalificerede købere til ledige huse; og at disse problemer ofte er forekommet, ved vi.

Men bortset herfra, målsætningen eller den ønskede virkning af en lov er én ting; de midler, man bør og kan tage i anvendelse, i dette tilfælde for at fremme et specielt boligbyggeri, er en helt anden ting. Her må man efter min mening gøre sig klart, at når tiderne nu engang skifter og vilkårene med dem, er det nødvendigt, ikke mindst når det drejer sig om en udlånslov, at man ikke bare kører videre på det én gang givne grundlag, men at man ved behandlingen af en lov som denne nøje afvejer, om mål og midler også står i det rette indbyrdes forhold. Personlig føler jeg mig således ikke overbevist om, at det hidtil gældende finansieringsgrundlag er det eneste saliggørende. Derfor er det heller ikke givet, at det er rigtigt eller nødvendigt, at der år efter år er stillet det samme store beløb, ca. 20 mill. kr., til rådighed til et byggeri på betingelser, der fortsat øger afstanden mellem de vilkår, særlig begunstigede vil få efter denne lov, og de vilkår, andre må bære.

Jeg kan sige for mit vedkommende og på mit partis vegne, at den tanke, det ærede medlem hr. Bladt var inde på om at forhøje rådighedsbeløbet, i hvert fald ikke vil få tilslutning fra mit parti.

Det fremgår af den højtærede landbrugsministers forslag, at det atter i år skønnes nødvendigt at forhøje udlånsbeløbene til jordkøb og til opførelse af bygninger. Det drejer sig som nævnt om 2 000 kr. for bygningernes vedkommende eller en forhøjelse på 8-9 pct. i forhold til sidste år, hvor beløbene også blev forhøjet. Endvidere kan der efter det foreliggende lovforslag yderligere stilles 2 000 kr. til rådighed til såkaldte tekniske installationer. Hermed menes badeværelse og eventuelt centralvarme. Det er givet, at en forbedring af de hygiejniske foranstaltninger i dette byggeri i sig selv må påkalde sympati, men det er vel ikke givet, at dette gode, som mange husejere i de områder, der her er tale om, selv må skaffe udvej for, uden videre skal finansieres ved statsmidler.

Ifølge lovforslagets § 2 kan lånebeløbene altså forhøjes med godt 4 000 kr. Antallet af tilsagn må altså skæres ned, og man øger den favorisering, der klart vil blive tale om, når færre kan bygge dyrere med billige statsmidler som eneste finansierings-